

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind modul de examinare și de soluționare a cauzelor contravenționale în formă electronică sau cu convertirea documentației în format electronic ușor accesibil, inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice simple

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

1.1 Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autor: Ministerul Afacerilor Interne

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Odată cu finalizarea perioadei de implementare a Strategiei naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”, Republica Moldova a ajuns la momentul când trebuie să își regândească posibilitățile de transformare digitală, dintr-o perspectivă mai complexă, la nivelul întregii societăți, prin identificarea de noi oportunități prin care oamenii, sectorul privat și instituțiile statului vor interacționa prin soluții digitale.

Elaborarea prezentului proiect de act normativ a fost determinată de necesitatea stringentă de a moderniza și eficientiza procesul de constatare și examinare a cauzelor contravenționale în Republica Moldova. Contextul actual, caracterizat prin utilizarea predominantă a documentelor fizice, a generat multiple provocări pentru autorități, cetățeni și mediul înconjurător. Printre acestea se numără birocrăția excesivă, timpii lungi de procesare, riscul pierderii sau deteriorării documentelor și consumul ridicat de resurse financiare și materiale.

În prezent, examinarea cauzelor contravenționale implică o serie de proceduri complexe și fragmentate, care îngreunează activitatea agenților constatori și a celorlalte instituții implicate. Documentele pe suport hârtie trebuie transportate fizic între diferite instituții, ceea ce generează nu doar costuri suplimentare, ci și un risc ridicat de erori umane și întâzieri. În plus, lipsa unei soluții digitale împiedică urmărirea etapelor procesuale în timp real, afectând astfel transparența și încrederea publicului în eficiența procesului contravențional.

Această situație nu se aliază obiectivelor strategice ale Guvernului Republicii Moldova, care și-a propus, prin Strategia de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, să implementeze măsuri concrete pentru dezvoltarea unei societăți digitale, în care serviciile electronice să fie accesibile tuturor cetățenilor sau eficientizarea instituțiilor publice prin utilizarea pe larg a tehnologiilor, iar lucrul administrativ - fără hârtie. În acest sens, Legea nr. 272 din 28.11.2024 pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 stabilește baza legală pentru utilizarea soluțiilor digitale în gestionarea cauzelor contravenționale, inclusiv prin introducerea semnăturii electronice simple.

De asemenea, utilizarea unui sistem electronic va adresa problemele legate de sustenabilitate și protecția mediului. Trecerea de la documente fizice la soluții digitale va reduce semnificativ consumul de hârtie, toner și alte materiale asociate proceselor administrative tradiționale, contribuind astfel la obiectivele de protecție a mediului asumate de Republica Moldova.

Aprobarea prezentului proiect va permite Republicii Moldova să își consolideze poziția în procesul de modernizare a administrației publice, oferind cetățenilor și

autorităților soluții sigure, eficiente și accesibile pentru gestionarea cauzelor contravenționale.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În contextul actual, procesul de examinare a cauzelor contravenționale în Republica Moldova se desfășoară în format tradițional, implicând documente tipărite și proceduri administrative complexe. Această abordare creează multiple dificultăți pentru toate părțile implicate. Procesele sunt adesea lente, fiind afectate de birocrație excesivă și de durata mare a etapelor necesare pentru gestionarea unui dosar. Documentele fizice trebuie transportate între instituții, ceea ce implică nu doar timp, ci și resurse financiare considerabile.

Actele procesuale pe suport hârtie trebuie întocmite, verificate, scanate și ulterior transportate și arhivate, toate aceste etape implicând un volum semnificativ de muncă manuală. Acest lucru determină nu doar întârzieri considerabile, ci și un risc sporit de erori umane, pierdere sau deteriorare a documentelor.

Costurile operaționale de asemenea reprezintă o altă problemă semnificativă, gestionarea actelor procesuale fizice implică cheltuieli considerabile legate de hârtie, imprimare, transport și arhivare. Aceste cheltuieli sunt greu de justificat într-o eră digitală, în care tehnologiile moderne permit soluții mai eficiente, rapide și economice.

Pe lângă aceste aspecte, manipularea documentelor fizice prezintă riscuri ridicate de pierderi, deteriorări sau erori umane. În absența unor soluții tehnologice moderne, urmărirea în timp real a etapelor procesuale este aproape imposibilă, ceea ce contribuie la lipsa de transparență și, uneori, la riscul de abuzuri.

Deși tehnologiile moderne sunt tot mai accesibile, utilizarea lor în gestionarea cauzelor contravenționale rămâne limitată. Semnătura electronică simplă, o soluție deja instituită, dar neutilizată, iar beneficiile digitalizării, precum rapiditatea, securitatea și eficiența, nu sunt pe deplin exploatate.

În acest context, este evidentă necesitatea intervenției pentru operaționalizarea acestui proces, iar digitalizarea etapelor de examinare a cauzelor contravenționale reprezintă o soluție urgentă și esențială. Aceasta ar permite reducerea birocrației, economisirea resurselor, creșterea accesibilității și transparenței, precum și promovarea unor practici sustenabile care să protejeze mediul.

Astfel, intervenția propusă urmărește să răspundă acestor provocări prin implementarea unui sistem electronic integrat, care să simplifice procedurile, să asigure accesul rapid la informații și să promoveze utilizarea semnăturii electronice simple.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Anexa la proiectul de hotărâre conține Regulamentul privind modul de examinare și de soluționare a cauzelor contravenționale în formă electronică sau cu convertirea documentației în format electronic ușor accesibil, inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice simple, care nu este un Regulament dedicat conform Reglementării tehnice „Procesele ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006. Totodată, acesta conține capitolele „Dispoziții generale”, „Modul de aplicare și funcțiile semnăturii electronice simple”, precum și capitolele care descriu Regimul juridic al semnăturii electronice simple, Subiecții raporturilor juridice, dar și Asigurarea securității informaționale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea selectată pentru proiectul de act normativ care implică utilizarea semnăturii electronice simple a fost considerată cea mai viabilă datorită faptului că oferă o soluție integrată, coerentă și eficientă, iar proiectul este elaborat în vederea implementării art. 440 alin. (1¹) din Codul contravențional Totodată, motivele sunt multiple:

- eficiență crescută, deoarece sistemul permite procesarea rapidă a actelor procesuale, reducerea erorilor și a timpilor de răspuns;
- costuri reduse, prin reducerea cheltuielilor cu materialele fizice și arhivarea documentelor, datorită stocării digitale;
- securitate și transparență, deoarece semnătura electronică simplă asigură autenticitatea documentelor și protejează împotriva manipulării neautorizate;
- accesibilitate extinsă, care permite accesul cetățenilor la serviciile online de oriunde și oricând, promovând incluziunea digitală;
- simplificarea proceselor administrative, care reduce complexitatea gestionării actelor procesuale și fluxurilor de lucru;
- accesul cetățenilor la servicii publice, mai cu seamă în zonele rurale, unde resursele tehnice nu sunt întotdeauna disponibile (semnătura electronică avansată și semnătură electronică calificată).

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va avea un impact profund și transformator asupra sectorului public. Această inițiativă va moderniza semnificativ modul în care agenții constataori gestionează cauzele contravenționale, oferind beneficii semnificative din perspectiva eficienței, transparenței și sustenabilității.

Prin digitalizarea completă a proceselor, timpul necesar pentru examinarea cauzelor contravenționale va fi redus considerabil, eliminând etapele birocratice inutile și optimizând fluxurile de lucru. Agenții constataori vor dispune de instrumente digitale moderne, care vor facilita gestionarea eficientă a informațiilor și reducerea volumului de muncă, alocarea de mai mult timp activităților strategice, contribuind la sporirea productivității instituționale.

Cetățenii și instituțiile publice vor beneficia de acces rapid la informații, interoperabilitate între sisteme și un flux de lucru eficient. De asemenea, utilizarea tehnologiilor moderne, precum semnătura electronică simplă, va consolida încrederea în soluțiile digitale și va sprijini alte inițiative de digitalizare.

4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu implică cheltuieli adiționale și alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat, deoarece infrastructura tehnică necesară, cum ar fi tabletele, stilourile digitale și calculatoarele, este deja disponibilă în dotarea agenților constataori. Problema majoră până acum a fost lipsa unui cadru legal, care să permită utilizarea acestor echipamente în procesul contravențional.

Proiectul remediază această situație prin crearea unui cadru normativ care reglementează utilizarea tehnologiilor existente pentru digitalizarea procesului. Astfel, agenții constataori vor putea valorifica aceste resurse tehnice pentru întocmirea, semnarea și gestionarea documentelor contravenționale în format electronic, iar acest lucru optimizează utilizarea resurselor deja disponibile, fără a genera costuri adiționale.

Acest aspect subliniază eficiența soluției propuse, care maximizează utilizarea echipamentelor existente și elimină barierele normative, care au limitat până acum modernizarea procesului contravențional.

4.3 Impactul asupra sectorului privat

Nu se aplică
4.4 Impactul social
<p>Procesele digitale vor fi mai transparente și vor asigura o trasabilitate completă a acțiunilor, contribuind astfel la consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului. Faptul că fiecare act procesual semnat electronic este protejat prin tehnologii de criptare va crea un sentiment de siguranță și responsabilitate în interacțiunea dintre cetățeni și autoritățile publice.</p> <p>În plus, implementarea unui astfel de sistem va contribui la educația și conștientizarea digitală a populației. Cetățenii vor învăța să utilizeze instrumente moderne precum semnătura electronică simplă, fapt ce va accelera adoptarea altor servicii digitale oferite de autoritățile statului. Această familiarizare cu noile tehnologii va pregăti societatea pentru o tranziție mai amplă către digitalizare și va consolida cultura digitală la nivel național.</p> <p>Nu în ultimul rând, transparența și securitatea proceselor digitale vor contribui la combaterea corupției și la prevenirea abuzurilor administrative. Procesul electronic, bazat pe audit și trasabilitate, va reduce posibilitățile de intervenții nejustificate asupra actelor procesuale și va asigura un tratament corect și imparțial al cetățenilor.</p>
4.4.1 Impactul asupra datelor cu caracter personal
<p>Implementarea proiectului va genera un impact semnificativ asupra datelor cu caracter personal, având în vedere că procesul contravențional digitalizat presupune colectarea, prelucrarea și stocarea unor informații sensibile despre cetățeni. Pentru a asigura respectarea cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal, vor fi implementate următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ colectarea și prelucrarea datelor se va realiza în conformitate cu principiile de legalitate, echitate, transparență, minimizare a datelor și limitarea scopului. Se vor colecta doar datele strict necesare pentru procesul contravențional în format electronic; ▪ datele vor fi criptate atât în tranzit, cât și în stocare, pentru a preveni accesul neautorizat, iar sistemul va utiliza tehnologii de criptare moderne și autentificare pe mai multe niveluri; ▪ accesul la datele cu caracter personal va fi restricționat în funcție de atribuțiile utilizatorilor. Fiecare utilizator va avea acces doar la informațiile strict necesare pentru îndeplinirea sarcinilor; ▪ sistemul va include funcționalități de audit pentru monitorizarea accesului și utilizării datelor, raportarea și investigarea oricăror încercări de acces neautorizat sau activități suspecte, iar cetățenii vor fi informați despre drepturile lor privind protecția datelor și modalitățile de exercitare a acestora în conformitate cu cadrul normativ în domeniu.
4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu se aplică
4.5 Impactul asupra mediului
<p>Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra mediului. Digitalizarea proceselor va elimina necesitatea utilizării hârtiei și a altor materiale consumabile asociate proceselor tradiționale pe suport fizic. Această tranziție va reduce semnificativ cantitatea de deșuri generate și consumul de resurse naturale, contribuind la atingerea obiectivelor naționale de protecție a mediului și promovând practici administrative sustenabile.</p>
4.6 Alte impacturi și informații relevante
Nu se aplică.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prezentul proiect nu presupune armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu se aplică.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Afacerilor Interne a publicat pe pagina web: www.particip.gov.md , anunțul privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizelor anticorupție și expertizei juridice, conform art. 34 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul a fost elaborat în vederea punerii în aplicare a Legii nr. 272 din 28.11.2024 pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, respectiv aprobarea acestuia nu implică necesitatea modificării altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
<p>Implementarea prevederilor proiectului actului normativ reprezintă un pas semnificativ în procesul de modernizare și digitalizare a procedurilor administrative. Această transformare necesită o abordare integrată și bine planificată, care să asigure o tranziție eficientă de la metodele tradiționale pe suport hârtie la un sistem digital avansat, capabil să răspundă cerințelor actuale de eficiență și transparență.</p> <p>Printre măsurile operaționale și tehnice prioritare se numără dezvoltarea unei platforme informatice dedicate, care să permită întocmirea, procesarea, captarea semnăturii olografe, stocarea și monitorizarea actelor procesuale contravenționale. Aceasta este în prezent în curs de dezvoltare și va integra funcționalități care să eficientizeze fluxurile de lucru și să reducă erorile umane. O platformă informatică modernă va facilita semnificativ activitatea administrativă, oferind un acces rapid și sigur la informații, și minimizând riscul de pierderi de documente sau erori umane.</p> <p>Asigurarea interoperabilității cu alte platforme guvernamentale este, de asemenea, esențială. Sistemul electronic trebuie să fie capabil să comunice eficient cu alte sisteme existente, pentru a facilita schimbul rapid și sigur de informații între instituții. Interoperabilitatea este crucială pentru eliminarea blocajelor în fluxurile de date și pentru reducerea duplicării eforturilor administrative. Aceasta va permite instituțiilor să lucreze mai eficient și să colaboreze mai strâns, consolidând astfel capacitatea administrației publice de a oferi servicii mai bune cetățenilor.</p> <p>Integrarea funcționalităților de semnătură electronică simplă este, de asemenea, o componentă esențială a acestei transformări digitale. Implementarea soluțiilor de semnătură electronică simplă, fie prin utilizarea tehnologiilor existente, fie prin dezvoltarea de module suplimentare, va permite autentificarea și semnarea actelor procesuale direct în format electronic. Acest lucru va reduce semnificativ timpul și resursele alocate procesării documentelor, aducând o mai mare eficiență în activitățile administrative.</p>

Aceste măsuri vor contribui la crearea unui mediu digital modern, în care procesele administrative să fie mai eficiente, mai transparente și mai accesibile. Implementarea cu succes a acestor soluții va reprezenta un exemplu concret de adaptare a administrației publice la cerințele erei digitale, oferind un model de bune practici pentru alte state și organizații.

Secretar general al ministerului

Vladislav COJUHARI